

## **Практичне заняття №1.** Українська мова - національна мова українського народу.

### **План:**

1. Природа і функції мови.
2. Місце української мови серед мов світу.
3. Мова і нація. Поняття “національна мова”.
4. Політика лінгвоциду.
5. Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.

### **Завдання 1.**

Прочитайте. Прокоментуйте процитовані статті з Конституції України. Свої міркування аргументуйте.

Статті Конституції України щодо мов

З Розділу I

Стаття 10.

Державною мовою в Україні є українська мова.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Стаття 11.

Держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.

Стаття 12.

Україна дбає про задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами держави.

З Розділу II

Стаття 24.

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Стаття 53.

Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства.

Стаття 103.

Президентом України може бути обраний громадянин України, який досяг тридцяти п'яти років, має право голосу, проживає в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років та володіє державною мовою.

## З Розділу XII

### Стаття 148.

Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, який на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту і стаж роботи за фахом не менш як десять років, проживає в Україні протягом останніх двадцяти років та володіє державною мовою.

### Завдання 2.

Виберіть з «Енциклопедії українознавства», «Педагогічної енциклопедії», «УРЕ» по одній статті про видатних людей нашої держави, педагогів. Відзначте особливості викладу матеріалу в названих працях.

### Завдання 3.

Користуючись словниками, поясніть значення термінів і визначте сферу їх використання. Доберіть синоніми до поданих слів.

Професія, фах, спеціаліст, спеціальність, фахівець, спеціалізація, сумлінний, здібний, акуратний, успішний, компетентний, авторитет, анкета, заява, згода, професіонал.

### Завдання 4.

Прочитайте вислови відомих людей. Як ви їх розумієте?

Мова відбиває в собі психологію, культурні здобутки народу і навіть його зв'язки з іншими народами (Г.Г.Ващенко)

Державна мова – це діалект, за яким стоїть армія й поліція (Бодуен де Куртене).

Слово — прізвисько думки тепер, а частіше — її псевдонім (Ліна Костенко).

Моральність людини видно в її ставленні до слова (Лев Толстой).

Обережність у словах вище за красномовність (Френсіс Бекон).

### Завдання 5.

Запишіть словосполучення, добираючи з дужок найбільш точне слово.

(Професійна, професіональна) кваліфікація, (тактична, тактовна) людина, принцип (методологічний, методичний), фонд (оснований, заснований), (книжковий, книжний) стиль, (економічне, економне) витрачання коштів, (інформаційна, інформативна) лекція, (тактичні, тактовні) заходи, алфавітний (показник, покажчик), (обсяг, об'єм, розмір) знань, (писемний, письмовий) екзамен, науковий (ступінь, сипінь), (привласнювати, присвоювати) майно, (привласнювати, присвоювати) почесне звання, (одержувати, здобувати, діставати) стипендію, (одержувати, діставати, здобувати) освіту.

### Завдання 6.

Відредагуйте типові мовні звороти.

Бути на добромуму рахунку, особовий приклад, дисциплінарний студент, отримувати досвід, задавати питання, користуватися повагою, вищий учбовий заклад, боліти за справу, в даний момент, займати посаду, вживати міри, відношення до людей, заключати договір, відповідно з наказом, діюче законодавство, наказний лист, говорять на різних мовах, вмішатися у справи, в

області педагогіки, володіти мовами, за виключенням, завідуючий кафедрою, завірити підпис, заключення комісії.

### **Завдання 7.**

Відредагуйте речення.

1. За минулий рік мною опублікована одна стаття.
2. Аспірантка планує працювати над першим розділом дисертаційного дослідження.
3. На засіданні педагогічної ради вчителі заділи цікаву проблему.
4. Мені колеги часто задають такі запитання.
5. По статистиці частина випускників факультету працюють не по спеціальності.
6. Проблема національного виховання на даний момент дуже актуальна.
7. Для реалізації даної мети нами розроблено такі задачі.
8. У школі облаштовано два санвузла та три рукомийника.
9. Не будемо заключати договір з викладачами, що не мають публікацій.
10. Вроді би непогана кількість студентських наукових публікацій.

### **Завдання 8.**

Поставте наголоси у поданих словах, користуючись словником.

Черговий, фаховий, рукописний, професійний, чарівний, урочистий, одинадцять, усередині, була, вимова, навчання, ознака, партер, знаменник, добуток, терпкий, тонкий, легкий, корисний, подруга, прісний, збірний, чайник, засвітла, дешево, випадок, разом, борошно, загадка, видання, подушка, перепустка, вітчим, рівнина, громадський, мого, мабуть, нести, помилка, байдуже, простий, весняний, заголовок, веземо, дошкільний.

### **Завдання 9.**

Випишіть крилаті вислови, які можна використати в курсових роботах з методики викладання української мови.

### **Завдання 10.**

Напишіть реферат на одну з тем: «Сучасні етикетні мовні формули звертань у професійному спілкуванні»,